

Студијски програм: Међународне студије, модули: Међународна политика и Европске студије
Назив предмета: Односи Србије и Европске уније
Наставник/наставници: проф. др Тања Мишчевић, проф. др Маја Ковачевић, доц. др Ивана Радић Милосављевић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: /
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет се бави развојем свеукупних односа Србије и Европске уније, од успостављања односа Европске Заједнице са бившом СФРЈ до обухватања Србије политиком проширења ЕУ и перспективом чланства. Разумевање односа ЕУ и Србије је неизоставно за објашњење политике проширења ЕУ са свим њеним специфичностима и флексибилностима. Наиме, кроз праћење и упознавање проналажења нових начина на који би се уклопила посебност једне од држава које могу да испуне услове за чланство, могуће је потврдити тезу да је „Унија мета у покрету“. Тиме је отежан пут ка испуњавању услова за европску интеграцију, што се може управо видети радећи студију случаја, на примеру Србије. На примеру односа ЕУ и Србије који је био богат преседанима, могуће је пратити сву комплексност и противречности унутрашњег функционисања Европске уније кроз њену борбу да формулише своју спољнополитичку позицију, политику условљавања и политику проширења у условима изразите унутрашње хетерогености. Такође, боље разумевање овог сложеног односа требало би да расветли компликовану позицију једне државе која тежи блиским односима, па и чланству у ЕУ. Предмет се бави и аспектима европеизације у Србији кроз идентификовање неопходних промена условљених деловањем Европске Уније.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Изучавање овог предмета треба да пружи студентима не само могућност да се упознају са теоријом и праксом Политике проширења ЕУ, већ и њеном директном применом и посебно њеним директним утицајем на државу кандидата, Србију. Циљ овог предмета је и упознавање и разумевање процеса преговора о чланству са ЕУ, начина усклађивања и транспонована политика ЕУ у домаће право и праксу, као и вештина за сналажење у деловању сегмената бирократије ЕУ, нарочито у домену управљања средствима ЕУ.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Србија и ЕУ – историјат односа; Од санкција до економске помоћи, преко придруживања ка чланству – специфичности односа Србије и ЕУ; Институционална структура Србије за процес европске интеграције; Споразум о стабилизацији и придруживању; Политика условљавања ЕУ и Србија – значај и специфичности политичког критеријума; Кључни стратешки и технички документи Србије и ЕУ у процесу европске интеграције; Преговори о приступању-искуства, методи и техника, проблеми и отворена питања; Поглавља преговора и значај за процес реформи у Србији; Примена нове методологије приступних преговора у Србији; финансијска подршка преговарачком процесу – буџет Србије и ИПА; Припреме за коришћење средстава структурних и кохезионих фондова ЕУ; Уговор о приступању Србије Европској унији.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Вежбе: студенти међу собом организују панел дискусије на актуелне теме из домена односа Србије и Европске уније. Неке од тема (које се могу мењати) су: неопходност и последице промене Устава Републике Србије у процесу приступања, проблем односа стабилности и демократије у процесу приступања Републике Србије, питање нормализације односа Београда и Приштине као услова за чланство и улога ЕУ, ставови јавног мњења о проширењу/приступању Србије као чинилац процеса приступања, улога и учешће Србије у регионалним иницијативама и однос према политици проширења ЕУ и др.</p>
<p>Литература</p> <p>а) обавезна</p> <p>Тања Мишчевић, Придруживање Европској унији, Службени гласник, Београд, 2009, стр. 171-191.</p>

Тања Мишчевић, Преговори Србије и Европске уније за закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању, у Слободан Самарцић (ур.), *Србија у процесу придруживања Европској унији*, Службени гласник, Београд, 2009, стр. 147-166.

Маја Ковачевић, „Примена програма бесповратне помоћи ЕУ за западни Балкан – искуства CARDS и IPA: поуке за Србију“, у Слободан Самарцић, *Србија у процесу придруживања Европској унији*, Службени гласник, 2009. стр. 253 – 272.

Слободан Самарцић, „Проблем Косова и Метохије из угла европских интеграција – сецесија Косова као питање односа ЕУ и Србије“, у Самарцић, Слободан (ур), *Србија у процесу придруживања ЕУ*, Службени гласник, 2009, стр. 193-238.

Маја Ковачевић, „The EU's Stability-Democratisation Dilemma in the Western Balkans: the case of Serbia,“ *Australian & New Zealand Journal of European Studies*. Dec 2018, Vol. 10 Issue 3, p. 9-23.

Ивана Радић Милосављевић, „Сукоб стабилности и демократије у процесу европске интеграције Републике Србије“, у Марко Симендић (ур), *Демократски отпори нормализацији ауторитаризма у Европи*, УПНС, 2017.

б) допунска

Маја Ковачевић, „Европска унија и Западни Балкан: како раскинути 'прећутни пакт стабилности'?, у: Зборник радова са међународне научне конференције *Сукоби. Стабилност. Демократија?*, Удружење за политичке науке Србија, 2019, стр. 9-23.

Julian Bergmann, *The European Union as International Mediator: Brokering Stability and Peace in the Neighbourhood*, Palgrave, 2019. 109-172.

Владимир Међак, „Да ли је потребно мењати Устав Републике Србије услед приступања Европској унији?,“ у *Промене устава на путу до Европске уније*, ЕПУС, 2017, стр.17-26.

Dejan Jovic, "Accession to the European Union and Perception of External Actors in the Western Balkans." *Croatian International Relations Review*, vol. 24, br. 83, 2018, str. 6-32.

Тања Мишчевић, „Обавезе према Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици у даљем процесу европске интеграције Србије“, *Нови век*, Центар за евроатлантске студије, 2012.

Јелена Тодоровић-Лазич, Изаови политике проширења у светлу трансформације Европске уније – да ли је пораст евраскептицизма у Србији неизбежан?, *Међународни проблеми*, Вол. LXXI, бр. 1, стр. 80–106, 2019.

Преговарачка поглавља: 35 корака ка Европској унији, Информациони центар ЕУ у Београду и Преговарачки тим за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији, 2015. https://euinfo.rs/files/Publikacije-srp/03_Pregovaracka_poglavlja.pdf

European Stability Initiative report: Hamster in the Wheel - Credibility and EU Balkan policy, 2020, <https://www.esiweb.org/publications/hamster-wheel-credibility-and-eu-balkan-policy>

Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15
-------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Методe извођења наставе
Комбинација предавања и вежби, укључујући интерактивни приступ раду.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20	